

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 16.7.2008
KOM(2008) 400 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat

{SEK(2008) 2124}
{SEK(2008) 2125}
{SEK(2008) 2126}

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
1.1.	Ympäristöä säästävistä julkisista hankinnoista saatavat mahdolliset hyödyt	3
1.2.	Poliittinen tausta.....	3
1.3.	Toiminta Euroopan tasolla	4
1.4.	Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen käyttöönoton esteet.....	5
2.	Tavoitteet.....	5
3.	Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeva yhteinen lähestymistapa	6
3.1.	Hankintamenettely	6
3.2.	Ympäristönsuojelullinen taso.....	6
4.	Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat yhteiset kriteerit.....	7
4.1.	Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien yhteisten kriteerien vahvistamisprosessi.....	7
4.2.	Ensisijaiset alat.....	9
5.	Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen tavoitteet	9
5.1.	Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat tavoitteet uudistetussa kestävän kehityksen strategiassa	9
5.2.	Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat erityistavoitteet EU:n rahoitusmekanismien toteutuksessa	10
5.2.1.	Jäsenvaltioiden viranomaisten EU:n rahoituksella toteuttamat hankinnat.....	10
5.2.2.	Euroopan komission hankinnat	11
6.	Mahdolliset pakolliset toimenpiteet	11
7.	Ohjeet	11
8.	Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat ja innovointi.....	12
9.	Yksityiset hankinnat ympäristöystävällisemmiksi	12
10.	Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen indikaattorit – Seuranta ja vertailuarvioinnit - Aikataulu.....	13
11.	Päätelmät ja jatkotoimet	13

1. JOHDANTO

1.1. Ympäristöä säästävistä julkisista hankinnoista saatavat mahdolliset hyödyt

Euroopan viranomaiset käyttävät vuosittain 16:ta prosenttia EU:n bruttokansantuotteesta vastaavan summan tavaroiden, kuten toimistolaitteiden, rakennuskomponenttien ja ajoneuvojen, ostoon sekä palveluihin, kuten rakennusten ylläpitoon, kuljetuspalveluihin, siivous- ja cateringpalveluihin sekä rakennustöihin¹. Julkisilla hankinnoilla voidaan muokata kulutus- ja tuotantotapoja. Jos ympäristöystävällisempien tavaroiden kysyntä on julkisella sektorilla merkittävää, muodostuu samalla myös ympäristöystävällisten tuotteiden ja palvelujen markkinoita tai ne laajenevat. Tällainen kysyntä kannustaa myös yrityksiä kehittämään ympäristöteknologiaa².

Luonnonvarojen ja raaka-aineiden kestävämpi käyttö hyödyttäisi ympäristöä ja koko taloutta ja loisi uusia mahdollisuuksia kasvaville vihreille talouksille³. Tällainen muutos voisi myös vahvistaa Euroopan teollisuuden kilpailukykyä ympäristöteknologiainnovaatioiden lisääntymisen myötä. Eurooppa on edelläkävijä ympäristöteknologian alalla, ja alan kasvumahdollisuudet ovat merkittävät. Tutkimustulokset vahvistavat, että kustannustehokkaita ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja voidaan lisätä merkittävästi, erityisesti aloilla, joilla ympäristöä säästävät tuotteet eivät ole kalliimpia kuin muut vastaavat tuotteet (tuotteen elinkaarikustannusten perusteella laskettuna)⁴. Koska tuotteen ympäristöystävällisyys määritellään tuotteen koko elinkaaren perusteella, ympäristöä säästävät julkiset hankinnat vaikuttavat koko toimitusketjuun ja edistävät ympäristövaatimusten periaatteiden soveltamista myös yksityisissä hankinnoissa.

1.2. Poliittinen tausta

Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen vaikutusmahdollisuudet poliittisena välineenä tunnustetaan yhä suuremmassa määrin. Viime vuosina ympäristöä säästäviin julkisiin hankintoihin on sitouduttu poliittisesti yhä laajemmin sekä kansallisella, EU:n että kansainvälisellä tasolla. OECD antoi vuonna 2002 suosituksen ympäristöä säästävistä julkisista hankinnoista. Syyskuussa 2002 pidetyn Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokouksen jatkotoimenä perustettiin kestävän kehityksen mukaisia hankintoja käsittelevä Marrakeshin työryhmä, jonka tavoitteena oli levittää tietoa kestäviin (ympäristöä säästäviin) julkisiin hankintoihin liittyvistä käytännöistä. Kestäviä hankintoja edistäviä menettelytapoja on otettu käyttöön useissa OECD-maissa (Yhdysvallat, Japani, Kanada, Australia ja Etelä-Korea) sekä nopeasti kehittyvissä maissa (kuten Kiina, Thaimaa ja Filippiinit).

Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen hyödyt tuotiin Euroopan unionissa esille ensimmäistä kertaa vuonna 2003 annetussa yhdennettyä tuotepolitiikkaa koskevassa komission tiedonannossa, jossa suositeltiin, että jäsenvaltiot hyväksyisivät vuoden 2006

¹ On syytä ottaa huomioon, että useimpien viranomaisten osalta rakennus- ja korjaustyöt sekä rakennusten käyttökustannukset muodostavat suuren osan vuosikustannuksista, joissakin tapauksissa jopa yli 50 %.

² Ympäristöteknologia on teknologiaa, joka on suunniteltu estämään tai vähentämään ympäristövaikutuksia missä tahansa tuotteen tai toiminnon elinkaaren vaiheessa.

³ UNEP Year Book 2008:

⁴ <http://www.unep.org/Documents.Multilingual/Default.asp?DocumentID=528&ArticleID=5748&l=en>

Tuotteen elinkaaren kattaviin kustannuksiin olisi kuuluttava ostohinta ja liittyvät kustannukset (kuten toimitus-, asennus- ja käyttöönottokustannukset), käyttökustannukset (kuten energia-, varaosa- ja huoltokustannukset) sekä käytöstäpoistokustannukset (kuten purku-, poiskuljetus- ja loppukäsittelykustannukset).

loppuun mennessä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia kansallisia toimintasuunnitelmia. Julkisia hankintoja koskeva uusi EU:n oikeudellinen kehys on⁵ selkeyttänyt sitä, kuinka viranomaiset voivat ottaa ympäristönäkökohdat huomioon hankintamenettelyissään. Uudistetussa EU:n kestävän kehityksen strategiassa (kesäkuu 2006) vahvistettiin uusin toimintapoliittinen tavoite tällä alalla. Jäsenvaltioiden olisi vuoteen 2010 mennessä tehtävä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja keskimäärin yhtä paljon kuin parhaiten suoriutuvat jäsenvaltiot tekivät niitä vuonna 2006.

Tämä tiedonanto on osa kestävää kulutusta ja tuotantoa sekä kestävää teollisuuspolitiikkaa koskevaa toimintasuunnitelmaa, jossa vahvistetaan kehys tuotteiden energiatehokkuuteen ja ympäristönsuojelulliseen tasoon liittyvän keinovalikoiman yhtenäiselle täytäntöönpanolle.

1.3 Toiminta Euroopan tasolla

Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat perustuvat tuotteita ja palveluja koskeviin selkeisiin ja kunnianhimoisiin ympäristökriteereihin. Kansallisella tasolla on kehitetty useita erilaisia kriteerejä ja lähestymistapoja. Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen yleistyessä jäsenvaltioiden käyttämien kriteerien olisi kuitenkin oltava yhteensopivia, jotta voidaan välttää yhtenäismarkkinoiden vääristyminen ja EU:n laajuisen kilpailun väheneminen. Yhdet yhteiset kriteerit vähentäisivät merkittävästi ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja toteuttavien taloudellisten toimijoitten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa. Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat yhteiset kriteerit hyödyttäisivät erityisesti yrityksiä, jotka toimivat useissa jäsenvaltioissa, samoin kuin pk-yrityksiä (joiden resurssit hallita erilaisia hankintamenettelysääntöjä ovat rajoitetut).

Euroopan tasolla on jo vahvistettu ympäristökriteerejä, esimerkiksi EU:n ympäristömerkkisäädöksissä⁶, Energy Star -asetuksessa⁷ ja energiaa käyttävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskevassa direktiivissä⁸. Joillakin äskettäisillä ehdotuksilla pyritään myös vahvistamaan ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja hyödyttäviä kriteerejä. Tällaisia ehdotuksia ovat muun muassa energiaa käyttävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan direktiivin tarkistus, jossa vahvistetaan sekä vähimmäisvaatimukset että korkeata ympäristönsuojelullista tasoa koskevat vertailuarvot, ehdotus direktiiviksi puhtaiden ja energiatehokkaiden maantieajoneuvojen edistämisestä⁹, jossa vahvistetaan epäpuhtauspäästöjen ja polttoaineen kulutuksen elinkaarikustannusten laskemisessa

⁵ Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta 31. maaliskuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY ja julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31. maaliskuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY.

⁶ Tarkistetusta yhteisön ympäristömerkin myöntämisyjärjestelmästä 17. heinäkuuta 2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1980/2000 (tätä asetusta tarkistetaan parhaillaan).

⁷ Toimistolaitteiden energiatehokkuutta osoittavia merkintöjä koskevasta yhteisön ohjelmasta 15. tammikuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 106/2008. Vaikka Energy Star -merkintä on vapaaehtoinen, asetuksessa säädetään, että keskushallinnon viranomaisten ja yhteisön toimielinten on käytettävä merkinnän pohjana olevia vaatimuksia julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan kuuluvissa julkisissa hankintasopimuksissa.

⁸ Energiaa käyttävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista 6. heinäkuuta 2005 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/32/EY.

⁹ KOM(2007) 817 lopullinen, 19.12.2007. Ehdotuksella vahvistettaisiin yhdenmukainen menetelmä ajoneuvojen epäpuhtauspäästöistä ja polttoaineenkulutuksesta niiden elinkaaren aikana aiheutuvien kustannusten laskemiseksi (ulkoiset kustannukset). Ehdotuksen mukaan julkisia hankintoja tekevien viranomaisten ja julkisen liikenteen harjoittajien olisi sovellettava tätä menetelmää laskiessaan ajoneuvon kokonaiskustannuksia hankintapäätöksiä varten.

http://ec.europa.eu/transport/clean/index_en.htm

käytettävä yhdenmukainen menetelmä ja ehdotus uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä koskevaksi direktiiviksi¹⁰, johon sisältyy biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteerit ja johdon voi tulevaisuudessa sisältyä biomassaa (myös metsien biomassaa) koskevat kestävyyskriteerit.

Kestävää kulutusta ja tuotantoa sekä kestävää teollisuuspolitiikkaa koskevan toimintasuunnitelman keskeisiä elementtejä ovat ympäristökriteerien aikaisempaa perusteellisempi valmistelu, kriteerien vahvistaminen, niiden välinen vuorovaikutus sekä niiden mahdollinen hyödyntäminen ympäristöä säästävissä julkisissa hankinnoissa. Toimintasuunnitelman tavoitteena on erityisesti vahvistaa dynaamiset puitteet tuotteiden energiatehokkuuden ja ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi ja edistää näiden tuotteiden ostohalukkuutta. Tavoitteena on vahvistaa kaikkialla markkinoilla kunnianhimoisia normeja, joilla varmistetaan, että tuotteita parannetaan systemaattisesti kannustimien ja innovaation avulla ja että kysyntä tukee tätä toimintapolitiikkaa. Jäljempänä käsitellään yksityiskohtaisemmin julkisiin hankintoihin liittyviä erityiskysymyksiä.

1.4 Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen käyttöönnoton esteet

Tähän mennessä ympäristöä säästävien julkisten hankintojen mahdollisuuksia on hyödynnetty ainoastaan osittain. Vuoden 2008 alussa ainoastaan 14 jäsenvaltiota oli hyväksynyt kansallisen toimintasuunnitelman (12 muuta jäsenvaltiota aikoo hyväksyä suunnitelman tai strategian)¹¹. Tärkeimmät käyttöönnoton esteet ovat:

- Tuotteita ja palveluja koskevia ympäristökriteerejä on vahvistettu vain vähän. Vahvistettujen kriteerien levittämiseen tarkoitetut mekanismit, kuten tietokannat, ovat riittämättömät.
- Riittämättömät tiedot ympäristöystävällisten tuotteiden ja palvelujen elinkaarikustannusten ja muiden tuotteiden vastaavien kustannusten vertailemiseksi.
- Vähäinen tietämys ympäristöystävällisten tuotteiden ja palveluiden hyödyistä.
- Epävarmuus oikeudellisista mahdollisuuksista sisällyttää ympäristökriteerit hankintamenettelyasiakirjoihin.
- Poliittisen tuen puute, ja siitä johtuva resurssien rajallisuus ympäristöä säästävien julkisten hankintojen toteuttamiseksi ja edistämiseksi (koulutuksen parantaminen on erityisen tärkeää).
- Alueviranomaiset ja paikallisviranomaiset eivät vaihda koordinoitusti tietoja ja esimerkkejä parhaista käytänteistä.

2. TAVOITTEET

Tämän tiedonannon yleisenä tavoitteena on antaa ohjeita siitä, miten julkisen sektorin kulutuksen ympäristövaikutuksia voidaan vähentää ja käyttää ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja edistämään ympäristöteknologiaa, -tuotteita ja -palveluja koskevaa innovointia.

¹⁰ KOM(2008) 19 lopullinen, 23.1.2008. Ehdotukseen sisältyvät biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteerit ja sen mukaan komission on raportoitava biomassan energiakäytön, biopolttoaine- ja bionestekäyttöä lukuun ottamatta, ympäristökestävyysjärjestelmää koskevista vaatimuksista 31.joulukuuta 2010 mennessä.

¹¹ Yksityiskohtaisia tietoja ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien nykyvaiheesta ja sisällöstä on Europa-palvelimella osoitteessa: http://ec.europa.eu/environment/gpp/national_gpp_strategies_en.htm

Edellä olevassa 1.4 kohdassa mainittujen ympäristöä säästävien julkisten hankintojen toteuttamisen esteiden poistamiseksi tämän tiedonannon erityistavoitteet ovat seuraavat:

- ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien yhteisten kriteerien vahvistamisprosessi;
- tuotteiden elinkaaren aikaisia kustannuksia koskevat tiedot;
- oikeudelliset ja toimintaohjeet;
- poliittinen tuki poliittisen tavoitteen kautta, liitettynä indikaattoreihin ja tulevaan seurantaan.

3. YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVIÄ JULKISIA HANKINTOJA KOSKEVA YHTEINEN LÄHESTYMISTAPA

3.1 Hankintamenettely

Hankintamenettely on luonteeltaan prosessi ja tässä tiedonannossa ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevalla menettelyllä tarkoitetaan prosessia,

jonka avulla viranomaiset pyrkivät hankkimaan sellaisia tavaroita, palveluja ja työsuorituksia, joiden ympäristövaikutukset ovat koko niiden elinkaaren ajan pienemmät kuin niiden, joita ne muutoin hankkisivat samaa ensisijaista tarkoitusta varten.

Tiedonannossa pyritään käsittelemään kaikkia julkisia hankintoja koskevia hankintamenettelyjä, eli sekä EU:n julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä määriteltyjen kynnysarvojen ala- ja yläpuolella olevia hankintamenettelyjä. Ympäristöperusteiset laatuvaatimukset, valinta- ja myöntämiskriteerit ja sopimuslausekkeet olisi kaikissa tapauksissa muotoiltava täysin julkisia hankintoja koskevan EU:n lainsäädännön ja muun asiaan kuuluvan EU:n tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3.2 Ympäristönsuojelullinen taso

Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen määrittely prosessiksi ei vielä mahdollista objektiivista vertailevaa analyysiä ja tavoitteiden asettelua. Jotta tämä olisi mahdollista, määritelmään on sisällytettävä selkeiden ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien kriteerien noudattaminen. Tietyille tuote- ja palveluryhmille on jo kehitetty alustavia yhteisiä kriteerejä. Tämän tiedonannon liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa on esimerkkejä tällaisista tuote- ja palveluryhmistä. Kuten kohdassa 4.1 selitetään, komissio ehdottaa nyt tämän prosessin virallistamista siten, että nykyiset ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat yhteiset kriteerit vahvistetaan ja lisäksi laaditaan ja vahvistetaan uusia yhteisiä kriteerejä uusille tuoteryhmille tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asianosaisten sidosryhmien kanssa. Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevilla yhteisillä kriteereillä voidaan välttää markkinoiden vääristyminen ja kilpailun väheneminen, mitä tapahtuisi, jos kansalliset kriteerit olisivat erilaisia.

Jotta hankintamenettelyn voitaisiin katsoa olevan ympäristöä säästävä, yhteiset kriteerit on periaatteessa muotoiltava teknisinä vähimmäisvaatimuksina, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä. Jotkut näistä kriteereistä voivat myös olla ympäristönsuojelullisen tason parantamista edistäviä ympäristökriteereitä, jotka eivät kuitenkaan olisi pakollisia eivätkä näin ollen sulkisi markkinoita sellaisilta tuotteilta, jotka eivät täytä ehdotettua ympäristönsuojelullista tasoa. Jos ympäristökriteereitä painotetaan riittävästi, ne voivat kuitenkin antaa merkittävän signaalin markkinoille. Tuotteesta ja muiden kuin

ympäristökriteerien määrästä ja merkityksestä riippuen ”merkittävänä” voidaan pitää 15 prosentin tai sitä ylittävää painotusta.

4. YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVIÄ JULKISIA HANKINTOJA KOSKEVAT YHTEISET KRITEERIT

4.1 Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien yhteisten kriteerien vahvistamisprosessi

Ympäristöä säästäviin julkisiin hankintoihin liittyvän Training Toolkit -koulutusaineiston valmistelun yhteydessä on laadittu alustavia yhteisiä kriteerejä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja varten¹². Kriteerejä on kehitetty tuote- ja palveluryhmille 10 sektorilla, jotka on havaittu sopivimmiksi ympäristöä säästävien julkisten hankintojen toteuttamisen kannalta. Kriteerit pohjautuvat soveltuvien osin voimassa oleviin eurooppalaisiin ja kansallisiin ympäristömerkkikriteereihin sekä teollisuudelta ja kansalaisilta kerättyihin tietoihin. Kriteerien kehittämistyössä komission yksiköt tekevät tiivistä yhteistyötä tällä alalla aktiivisista jäsenvaltioiden edustajista koostuvan asiantuntijaryhmän kanssa.

Komissio ehdottaa, että tämä kuulemismenettely virallistetaan, jotta voitaisiin toteuttaa aikaisempaa enemmän ja aikaisempaa parempia ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja, jotka perustuvat yhteisiin kriteereihin ja yhteiseen arviointimenetelmään. Menetelmässä noudatettaisiin avoimen koordinoitimenetelmän periaatteita. Tästä syystä jäsenvaltioita kehoitetaan vahvistamaan jo kehitetyt ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat kriteerit virallisesti, kun komission yksiköt ovat hyväksyneet ne ja kun konsultointiprosesseihin sovellettavien vähimmäisvaatimusten¹³ mukaisesti toteutettava jäsenvaltioiden ja teollisuutta ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien sidosryhmien viimeisen kuulemisen on päättynyt. Yhteisten kriteerien virallinen vahvistaminen jäsenvaltioissa tarkoittaisi, että nämä kriteerit sisällytettäisiin ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeviin kansallisiin toimintasuunnitelmiin ja ohjeisiin, joita jäsenvaltiot ovat laatineet tai ovat laatimassa vuonna 2003 annetun yhdenmukista tuotepolitiikkaa koskevan tiedonannon mukaisesti.

Tämä prosessi toteutetaan uudelleen tulevaisuudessa ja komissio ohjaa jatkossakin kansallisten ympäristöä säästävien julkisten hankintojen asiantuntijoiden työryhmän työtä ja laatii ja toimittaa käsiteltäväksi uusia ehdotuksia ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeviksi kriteereiksi uusien tuote- ja palveluryhmien osalta. Kriteeriluonnoksista keskustellaan myös teollisuutta ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien sidosryhmien kanssa. Kriteerit hyväksytään tiukkojen konsultointisääntöjen mukaisesti. Työ keskittyy aloille, joilla on havaittu olevan eniten mahdollisuuksia toteuttaa ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja (kohta 4.2)

Tässä työssä otetaan täysimääräisesti huomioon kestävän kulutuksen ja tuotannon puitteissa vahvistetut ja valmisteilla olevan ympäristökriteerit. Kriteerit perustuvat elinkaarilähestymistapaan. Tulevien kriteerien pohjana voidaan käyttää mahdollisesti esimerkiksi EU:n ympäristömerkkikriteerejä, toimistolaitteiden energiatehokkuusvaatimuksia (Energy Star), tarkistetun ekosuunnittelua koskevan direktiivin mukaisten täytäntöönpanotoimien yhteydessä kehitettäviä ympäristönsuojelullisen tason vertailuarvoja, puhtaiden ja energiatehokkaiden maantieajoneuvojen edistämistä koskevassa direktiiviehdotuksessa ehdotettavaa ulkoisten kustannusten sisällyttämistä hintoihin koskevaa menettelyä sekä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä koskevassa

¹² Training Toolkit -koulutusaineisto on saatavilla internetosoitteessa:

http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm

¹³ http://ec.europa.eu/civilsociety/consultation_standards/index_en.htm.

direktiiviehdotuksessa ehdotettuja biopoltoaineiden ja bionesteiden ympäristökestävyyskriteereitä. Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia yhteisiä kriteerejä vahvistetaan ainoastaan sellaisille tuotteille ja palveluille, joille ei ole (vielä) vahvistettu ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia pakollisia kriteerejä¹⁴.

Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat kriteerit jaetaan peruskriteereihin ja lisäkriteereihin. Peruskriteereillä pyritään helpottamaan ympäristöä säästävien julkisten hankintojen toteuttamista, koska niissä keskitytään tuotteen ympäristönsuojelullisen tason keskeisiin osatekijöihin ja niillä pyritään pitämään yritysten hallinnolliset kustannukset mahdollisimman alhaisina. Lisäkriteereissä otetaan huomioon muita ympäristönsuojelullisen tason osatekijöitä tai asetetaan ympäristönsuojelullinen taso korkeammalle. Näitä kriteereitä voivat soveltaa sellaiset viranomaiset, jotka haluavat mennä pidemmälle ympäristö- ja innovaatiotavoitteiden tukemisessa. Peruskriteerit ovat lisäkriteerien perusta, joten ne kuvastavat eroja tavoitteiden kunnianhimoisuudessa ja ympäristöystävällisten tuotteiden saatavuudessa. Ne myöskin ajavat markkinoita kehittymään samaan suuntaan.

Jos samaa tuotetta koskevissa eurooppalaisissa kriteereissä tehdään ero eri ympäristönsuojelullisten tasojen välillä, laaditaan ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat perus- ja lisäkriteerit vastaavasti. Jos tuotteelle on annettu esimerkiksi sekä energiatehokkuusvaatimuksia koskeva Energy Star -merkintä ja vapaaehtoinen EU:n ympäristömerkki, ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat peruskriteerit asetettaisiin Energy Star -asetuksen energiatehokkuusvaatimusten tasolle, mutta lisäkriteerit vahvistettaisiin ympäristömerkkikriteerien pohjalta. Kriteerien jakaminen kahteen ryhmään mahdollistaa sen, että jäsenvaltiot ja julkisista hankinnoista vastaavat viranomaiset voivat parantaa asteittain julkisten hankintojensa ympäristönsuojelullista tasoa ja antaa markkinoille selkeitä signaaleita siitä, että tuotteiden ja palvelujen ympäristönsuojelullista tasoa on parannettava jatkuvasti. Sellaisten tuoteryhmien osalta, jotka kuuluvat ainoastaan EU:n ympäristömerkkijärjestelmään eivätkä muiden edellä mainittujen asetusten tai järjestelmien soveltamisalaan, ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia yhteisiä kriteerejä laadittaessa pyrittäisiin myöskin yksilöimään perus- ja lisäkriteerit. Peruskriteerit perustuisivat ympäristömerkkikriteereihin, jotka koskevat tärkeimpiä ympäristövaikutuksia ja joita on helpointa noudattaa. Lisäkriteerit sen sijaan koskisivat muita ympäristömerkkikriteereitä, joiden voidaan katsoa olevan merkityksellisiä tietyn tuotteen osalta.

Jos eurooppalaisia kriteerejä ei ole, ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat kriteerit perustuisivat kansallisiin tai muihin ympäristökriteerejä koskeviin tietokantoihin ja niistä keskusteltaisiin myös teollisuutta ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien sidosryhmien kanssa.

Kriteerit on muotoiltu ja muotoillaan siten, että (julkisten) ostajien ja tarjousten tekijöiden on mahdollisimman helppo ymmärtää niitä ja ne on helppo sisällyttää hankintamenettelyasiakirjoihin julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön mukaisesti. Jos yksittäinen materiaali (kuten puu) kuuluu useisiin ensisijaisiin aloihin (puun osalta esimerkiksi rakentaminen, paperi ja painopalvelut, energia, kalusteet), laaditaan yhdet kattavat kriteerit. Jos samaa tarkoitusta varten voidaan käyttää eri materiaaleja, kriteerien määrittämisessä otetaan huomioon mahdollisuus lisätä muita materiaaleja korvaavien uusiutuvien materiaalien käyttöä.

¹⁴ Jaksossa 6 viitataan ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeviin tuleviin pakollisiin kriteereihin, joihin voivat sisältyä julkisia hankintoja koskevien pakollisten kynnysarvojen asettaminen tarkistettujen ja/tai uusien merkintädirektiivien yhteydessä (katso kestävää kulutusta ja tuotantoa koskevan toimintasuunnitelman 2.3 kohta).

Peruskriteereitä käytetään tavoitteiden asettelun ja vertailuarviointien pohjana, jotta voitaisiin lisätä niiden soveltamista EU:n alueella. Seurannassa otetaan näin ollen huomioon peruskriteerien noudattaminen. Parhaiten suoriutuviissa jäsenvaltioissa voitaisiin lisäksi todentaa lisäkriteerien noudattaminen tulevien vertailuarvojen asettamiseksi.

4.2 Ensisijaiset alat

Komissio on yksilöinyt kymmenen ensisijaista alaa, joilla voidaan toteuttaa ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja. Niiden valinta perustui seuraaviin tekijöihin: kyseisen alan merkitys ympäristön tilan parantamisen kannalta, julkiset menot, mahdolliset vaikutukset tarjontaan, esimerkkinä toimiminen yksityis- tai yritysasiakkaille, poliittinen merkitys, alaa koskevien ja helppokäyttöisten kriteerien olemassaolo, saatavuus markkinoilla ja taloudellinen tehokkuus.

Ensisijaiset alat ovat:

1. Rakentaminen (raaka-aineet, kuten puu, alumiini, teräs, betoni ja lasi, sekä rakennustuotteet, kuten ikkunat, seinä- ja lattiapäällysteet, lämmitys- ja jäähdytyslaitteet, rakennusten toiminnalliset ja käytöstä poistoon liittyvät näkökohdat, rakennusten ylläpitopalvelut sekä rakennustöitä koskevien sopimusten ympäristönsuojelun taso rakennuspaikalla).
2. Elintarvike- ja cateringpalvelut
3. Liikenne ja liikennepalvelut¹⁵
4. Energia (mukaan luettuna uusiutuviin energialähteisiin perustuva sähkö, lämmitys ja jäähdytys)
5. Toimistolaitteet ja tietokoneet
6. Vaatteet, virka-asut ja muut tekstiilit
7. Paperi ja painopalvelut
8. Huonekalut
9. Puhdistustuotteet ja siivouspalvelut
10. Terveystieteiden alalla käytettävät laitteet.

5. YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVIEN JULKISTEN HANKINTOJEN TAVOITTEET

5.1 Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat tavoitteet uudistetussa kestävä kehityksen strategiassa

Uudistetussa kestävä kehityksen strategiassa asetetaan ympäristöä säästäviä hankintoja koskevat virallinen tavoite, jonka mukaan vuoteen 2010 mennessä ympäristöä säästävien julkisten hankintojen osuus kaikista julkisista hankinnoista olisi oltava sama kuin taso, johon parhaiten suoriutuvat jäsenvaltiot yltävät tällä hetkellä (eli vuonna 2006).

¹⁵ Puhtaiden ja energiatehokkaiden maantieajoneuvojen edistämistä koskevassa direktiiviehdotuksessa ehdotetaan yhdenmukaista menetelmää epäpuhtauspäästöjen ja polttoaineen kulutuksen elinkaarikustannusten laskemiseksi ja tämän menetelmän ottamista julkisten hankintamenettelyjen pakolliseksi elementiksi siirtymäajan jälkeen. Tämän lisäksi on kuitenkin syytä ehdottaa liikenteeseen ja liikennepalveluihin liittyviä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia kriteerejä, joita sovellettaisiin, kunnes ehdotuksen mukaista uutta yhdenmukaista menetelmään alettaisiin soveltaa.

Useat edelläkävijämaat ovat asettaneet tällä alalla kunnianhimoisia tavoitteita: Alankomaiden hallitus on asettanut tavoitteeksi, että vuoteen 2010 mennessä 100 % julkisista hankinnoista on ympäristön kannalta kestäviä. Itävallan hallitus on määrittänyt vuoteen 2010 mennessä saavutettavia tavoitteita viidelle tuoteryhmälle: tietotekniikka 95 %, sähkö 80 %, paperi 30 %, puhdistustuotteet 95 % ja ajoneuvot 20 %. Ranskassa pitäisi viidenneksen keskushallinnon vuosittain uusimista ajoneuvoista olla puhtaita ajoneuvoja, viidenneksen uusista rakennuksista pitäisi olla HQE-normien¹⁶ tai vastaavien normien mukaisia ja puutuotteista 50 % pitäisi olla vuoteen 2010 mennessä valmistettu laillisesti hakatusta puusta ja ympäristön kannalta kestäviä. Yhdistyneessä kuningaskunnassa on ympäristön kannalta kestäviä julkisia hankintoja koskevassa toimintasuunnitelmassa otettu huomioon useat hallituksen toimistokiinteistöille asetetut ympäristön kannalta kestäviä toimintoja koskevat tavoitteet, kuten sitoumus saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2012 mennessä ja vähentää hiilipäästöjä 30 prosentilla vuoteen 2020 mennessä.

Komissio on saanut ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja EU:n jäsenvaltioissa koskevasta tuoreesta tutkimuksesta selkeitä tietoja siitä, miten paljon ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja parhaiten suoriutuvissa jäsenvaltioissa tehdään. Näiden tietojen perusteella voidaan määritellä uudistetussa kestävä kehityksen strategiassa asetettu perustavoite. Tämän pohjalta komissio ehdottaa, että vuoteen 2010 mennessä 50 % kaikista hankintamenettelyistä olisi oltava ympäristöä säästäviä, eli niiden olisi täytettävä jaksossa 4.1. tarkoitetut ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat sovitut yhteiset peruskriteerit. Tämä prosentuaalinen osuus ilmaistaisiin sekä tehtyjen sopimusten määränä että arvona verrattuna kaikilla aloilla, joilla on määriteltä yhteisiä peruskriteerejä, tehtyjen sopimusten määrään ja arvoon.

Ainoastaan sellaisten tuote- ja palveluryhmien osalta, joille on vahvistettu yhteisiä kriteerejä, voidaan verrata objektiivisesti eri jäsenvaltioiden välistä tilannetta ja ehdottaa yksityiskohtaisempia tavoitteita. Komissio kehittää parhaillaan menetelmää ympäristöä säästävien julkisten hankintojen tarkkojen osuuksien laskemiseksi. Menetelmässä keskitytään yhteiset peruskriteerit täyttäviin hankintoihin ja se perustuu hankintamenettelyjen edustavan otoksen analysointiin. Menetelmä otetaan käyttöön parhaiten suoriutuvissa jäsenvaltioissa. Vuonna 2010 tutkimus tehdään kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Tästä syystä on tärkeää, että jäsenvaltiot vahvistavat valmisteilla olevat ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat yhteiset kriteerit ja sisällyttävät ne ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeviin kansallisiin toimintasuunnitelmiin ja ohjeisiin. Myös lisäkriteerien noudattamista seurataan, mutta ainoastaan parhaiten suoriutuvissa jäsenvaltioissa. Tarkoituksena on mitata näissä jäsenvaltioissa tapahtunutta kehitystä ja arvioida mahdollisuuksia asettaa tulevaisuudessa uusia tavoitteita esimerkiksi peruskriteerien mukaisten menettelyjen tavoitemäärän korottamiselle ja/tai asettamalla lisäkriteerien noudattamista koskeva tavoite.

5.2 Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat erityistavoitteet EU:n rahoitusmekanismien toteutuksessa

5.2.1 Jäsenvaltioiden viranomaisten EU:n rahoituksella toteuttamat hankinnat

EU:n alueellista kehitystä ja taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tukevan yhteenkuuluvuuden politiikan puitteissa käytetään vuosittain miljardeja euroja. Ohjelmakaudella 2007–2013 (kauden kokonaisbudjetti on 308 miljardia euroa) kestävä kehitys on edelleen yksi yhteenkuuluvuuspolitiikan tärkeimpiä periaatteita¹⁷.

¹⁶ Ranskalainen rakennusnormi, jonka tavoitteena on ympäristönsuojelun korkean tason saavuttaminen ("Haute Qualité Environnementale").

¹⁷ Koheesiopolitiikkaa koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 17 artikla.

On myös monia muita EU:n rahoitusohjelmia, kuten seitsemäs tutkimuksen puiteohjelma, johon on koottu tutkimukseen liittyvät EU:n aloitteet. Siinä vahvistetaan, että yhteisön taloudellisen panoksen enimmäismäärä kaudella 2007–2013 on 50 521 miljoonaa euroa. Vaikka suurin osa tästä rahasta käytetään sellaisten keskeisten tutkimustoimintojen rahoittamiseen, joilla ei ole suoraa merkitystä ympäristöä säästävien julkisten hankintojen kannalta, ympäristönäkökohdat voidaan ottaa huomioon hankkeiden yleiskustannuksissa (enintään 7 % koko tuen määrästä).

Silloin kun viranomaiset käyttävät nämä varat suoraan ja toteuttavat hankintamenettelyjä rahoitettujen hankkeiden täytäntöönpanemiseksi, voisi tähän prosessiin komission mielestä sisällyttää myös ympäristöä säästävät julkiset hankinnat. Kohdennettu toiminta, jossa hallintoviranomaisille ja muille EU:n rahoituksen saajille suositeltaisiin voimakkaasti ympäristöä säästävien julkisten hankintojen käyttämistä EU-rahoitusta saavissa hankkeissa, olisi merkittävä kannuste lisätä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja, koska näiden hankkeiden kustannukset ovat merkittävä osa kaikkiin julkisiin hankintoihin käytettävistä varoista. Jos erityisesti sellaiset jäsenvaltiot ryhtyisivät soveltamaan tätä käytäntöä, jotka tällä hetkellä toteuttavat vähemmän ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja kuin muut jäsenvaltiot keskimäärin, edistettäisiin sen tavoitteen saavuttamista, jonka mukaan 50 % niiden julkisista hankinnoista olisi oltava ympäristöä säästäviä.

5.2.2 Euroopan komission hankinnat

Euroopan komissio sisällyttää ympäristöä säästävät julkiset hankinnat vaiheittaisesti julkisia hankintoja koskevaan yleiseen koulutukseensa ja soveltaa soveltuvien osin omissa hankintamenettelyissään Training Toolkit –koulutusaineiston (osio 7) valmistelun yhteydessä kehiteltyjä suositeltuja kriteerejä.

6. MAHDOLLISET PAKOLLISET TOIMENPITEET

Kestävää kulutusta ja tuotantoa sekä kestävää teollisuuspolitiikkaa koskevassa toimintasuunnitelmassa todettiin, että ympäristönsuojelulliselta tasoltaan korkeiden tuotteiden käyttöönottoa on edistettävä. Samalla on kuitenkin vältettävä sisämarkkinoiden vääristymiä, jotka voivat johtua pelkästään kansallisen tason kannusteista. Toimintasuunnitelmassa ehdotetaan tästä syystä julkisiin hankintoihin sovellettavia pakollisia toimenpiteitä, kuten on kuvattu 2.3 jaksossa.

7. OHJEET

Komissio aikoo korostaa ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien olemassa olevien oikeudellisten ja toiminnallisten ohjeiden merkitystä ja täydentää niitä tarvittaessa. Vaikka ohjeet suunnataan pääasiassa julkisia hankintoja tekeville viranomaisille, jotka haluavat toteuttaa ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja organisaatiossaan, jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä ne ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeviin kansallisiin politiikkoihinsa, koska ohjeet helpottavat toimien täytäntöönpanoa. Ohjeisiin sisältyvät:

- Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen toteuttamista koskevat oikeudelliset ja toiminnalliset ohjeet, koska tiettyjen kysymysten osalta oikeusvarmuus on puutteellinen ja tämän katsotaan olevan esteenä ympäristöä säästävien julkisten hankintojen toteuttamiselle yhdenmukaisella tavalla.
- Hankintojen tehokkuutta lisäävät hankintakäytännöt, jotka demonstroivat, että ympäristöä säästävät julkiset hankinnat ovat kustannustehokas tapa ostaa tavaroita ja palveluja, ja samalla edistävät tällaisia hankintoja.

- Ympäristöä säästäviin julkisiin hankintoihin liittyvä koulutusaineisto. On kehitetty verkkopohjainen ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeva koulutuspaketti (GPP Training Toolkit), joka on tarkoitettu ostajille, päättäjille, johtajille ja konsulteille. Komission yksiköt hyväksyvät koulutusaineiston ja se käännetään kaikille EU:n virallisille kielille. Komissio tekee jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä sen varmistamiseksi, että nämä tiedot saatetaan käyttöön nykyisten kansallisten ja alueellisten yhteistyöfoorumien kautta.

Yksityiskohtaiset tiedot ohjeista on tämän tiedonannon liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

8. YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVÄT JULKISET HANKINNAT JA INNOVOINTI

Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat ovat tehokas keino lisätä innovointia ja rohkaista yrityksiä kehittämään uusia korkean ympäristönsuojelullisen tason omaavia tuotteita. Komissio aikoo hyödyntää nämä mahdollisuudet täysimääräisesti seuraavien toimien avulla:

- Julkisia hankintoja tutkimuksen ja innovoinnin alalla koskevasta tuoreesta oppaasta ”Public Procurement for Research and Innovation”¹⁸ ja esikaupallisia hankintoja koskevassa tiedonannossa¹⁹ olevista ohjeista tiedotetaan koko EU:n alueella.
- Otetaan käyttöön vapaaehtoinen EU:n järjestelmä, jossa riippumaton osapuoli todentaisi uusien teknologioiden ympäristönsuojelun tason. Tämä helpottaisi sen todentamista, täyttyvätkö tarjouskilpailuasiakirjoissa mainitut ympäristökriteerit.
- Tunnistetaan edelläkävijämarkkinat²⁰ ja käytetään ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämisen ja käyttöönoton edistämiseksi²¹. Edelläkävijämarkkinoita koskevan aloitteen tavoitteena on luoda suosiolliset olosuhteet kilpailun kannalta elintärkeän innovoinnin edistämiseksi erilaisten julkisen sektorin toimien avulla. Tähän mennessä on yksilöity kuusi eri markkina-aluetta, joista kolmeen sisältyy ympäristöaiheita. Nämä ovat kestävä rakentaminen, kierrätys ja biotuotteet. Ne ovat erityisen tärkeitä ympäristöä säästävien julkisten hankintojen kannalta.

9. YKSITYISET HANKINNAT YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISEMMIKSI

Ympäristöystävällisempien tuotteiden tunnistamisessa ja niiden käytön edistämässä käyttävät määritelmät ja kriteerit perustuvat elinkaarilähestymistapaan ja niihin sisältyy elementtejä, jotka vaikuttavat koko toimitusketjuun raaka-aineiden käytöstä ja tuotantomenetelmistä aina käytettävään pakkausmateriaaliin ja tiettyjen palautusedellytysten kunnioittamiseen. Tällaisia kriteerejä voitaisiin yhtä hyvin hyödyntää yksityisissä hankinnoissa. Jäsenvaltioita ja yhteisön toimielimiä rohkaistaan vahvistamaan ympäristöä säästävien yksityisten ja julkisten hankintojen välistä suhdetta²².

¹⁸ Lisätietoja: http://ec.europa.eu/enterprise/innovation/documents_en.htm ja http://ec.europa.eu/invest-in-research/policy/pub_procurement_en.htm

¹⁹ KOM(2007) 799 lopullinen, 14. joulukuuta 2007.

²⁰ KOM(2007) 860, 21. joulukuuta 2007.

²¹ Lisätietoja komission tiedonannossa ”Tietämyksestä käytännön toimiin”, KOM (2006) 502, internetosoitteessa: <http://ec.europa.eu/enterprise/leadmarket/leadmarket.htm>

²² Hyvä esimerkki tästä yhteistyöstä ovat ns. ympäristöä säästäviä hankintoja koskevat Lontoon pormestarin säännöt (Mayor of London's Green Procurement Code) internetosoitteessa: <http://www.greenprocurementcode.co.uk/>

10. YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVIEN JULKISTEN HANKINTOJEN INDIKAATTORIT – SEURANTA JA VERTAILUARVIOINNIT - AIKATAULU

Ympäristöä säästävien julkisten hankintojen osuutta kaikista hankinnoista voidaan arvioida kahdentyyppisillä indikaattoreilla.

Määrällisillä indikaattoreilla voidaan arvioida toiminnan toteutusta ja edistymistä vertaamalla ympäristöä säästävien julkisten hankintojen tasoa (joka ilmaistaan ympäristöä säästävien hankintamenettelyjen määränä ja arvona) kaikkien julkisten hankintojen tasoon. Jotta vaikutukset voitaisiin arvioida myös tarjontapuolella, komissio ehdottaa lisäksi, että ympäristöä säästäviä hankintoja koskevien sopimusten arvoa verrattaisiin julkisia hankintoja koskevien sopimusten kokonaisarvoon.

Vaikutusindikaattorien avulla voidaan arvioida ympäristöä säästävistä julkisista hankinnoista saadut ympäristö- ja taloudelliset hyödyt.

Komissio kehittää parhaillaan menetelmää näiden indikaattoreiden laskemiseksi. Menetelmä perustuu jäsenvaltioissa toteutettujen tarjouskilpailujen edustavasta otoksesta tehtävään analyysiin. Yhdenmukaisen seurannan ja vertailuarviointien varmistamiseksi ehdotetaan, että arvioinnit keskitetään niille sektoreille, joiden osalta on hyväksytty jaksossa 4 tarkoitettuja ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia yhteisiä kriteerejä.

Komissio arvioi tilannetta tällä menetelmällä kaikissa jäsenvaltioissa vuonna 2010. Hankintamenettelyä voidaan pitää ympäristöä säästävänä, jos sen perusteella tehtävä sopimus on ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien peruskriteerien mukainen. Tulevien tavoitteiden perustana käytetään parhaiten suoriutuviissa jäsenvaltioissa tehtyjen seurantojen tuloksia. Parhaiten suoriutuviissa jäsenvaltioissa tarkastellaan myös ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien lisäkriteerien noudattamista. Näiden tietojen pohjalta voidaan asettaa tulevia lisätavoitteita ja edistää innovointia. Seuranta toteutetaan aina viiden vuoden välein.

Seuranta ja vertailuarvioinnit ovat kannustimia ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien kriteerien sisällyttämiselle kansallisiin hankintamenettelyihin. Komissio kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään ennen vuoden 2008 loppua jo käytössä olevat ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat kriteerit. Kriteerien virallinen hyväksyminen merkitsee niiden sisällyttämistä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeviin kansallisiin ohjeisiin ja toimintasuunnitelmiin. Komissio on pyytänyt jäsenvaltioita laatimaan ja hyväksymään virallisesti tällaiset toimintasuunnitelmat (vuonna 2003 annetussa yhdenmukaisesta tuotepolitiikkaa koskevassa tiedonannossa. Tähän mennessä 14 jäsenvaltiota on hyväksynyt tällaisen toimintasuunnitelman ja 10 jäsenvaltiota aikoo hyväksyä sellaisen piakkoin. Vaikka toimintasuunnitelmaa ei olisikaan vielä hyväksytty, komissio kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia yhteisiä kriteerejä sovelletaan kansallisissa hankintamenettelyissä. Jäsenvaltioita pyydetään raportoimaan tästä koordinoitavuuksissa, joita komissio järjestää säännöllisesti. Jäsenvaltioita pyydetään hyväksymään kaikki uudet kriteerit virallisesti ja varmistamaan, että ne pannaan tehokkaasti täytäntöön kansallisella tasolla.

11. PÄÄTELMÄT JA JATKOTOIMET

Komissio on sitoutunut edistämään ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja, koska ne ovat tehokas keino lisätä puhtaimpien tuotteiden ja palveluiden osuutta markkinoilla. Tämä muuttaa kulutusta kestävämmäksi ja edistää lisäksi ekoinnovointia ja sen myötä EU:n talouden kilpailukykyä.

Komissio pyytää jäsenvaltioita, Euroopan parlamenttia ja neuvostoa

- hyväksymään ehdotetun lähestymistavan ja ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien yhteisten kriteerien hyväksymismenettelyt, poliittiset tavoitteet ja ehdotetut välineet ympäristöä säästävien julkisten hankintojen lisäämiseksi ja ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi;
- panemaan ne täytäntöön ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien kansallisten strategioitten ja laajemman yhteistyön avulla ja erityisesti EU:n rahoitusmekanismeja toteuttaessa;
- tukemaan käynnissä olevia toimia, joilla pyritään varmistamaan ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevien kriteerien ja tavoitteiden yhdenmukainen kehittäminen ja maksimoimaan poliittinen tuki ympäristöä säästäville julkisille hankinnoille.